

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

מודרניזם ואנטי-מודרניזם בספרות יידיש החדשה - 18873

תאריך עדכון אחרון 04-10-2017

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: יידיש

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: יידיש

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): פרופ' דויד רוסקיס

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: David.Roskies@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום ב' 14:00-16:00

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

סקירה של הזרמים, הסוגות, המשוררים והסופרים המובילים בספרות יידיש בין השנים 1914 ו-1974.

מטרות הקורס:

מטרת הקורס היא לבחון את המתח המתמיד בספרות יידיש בין מסורת ומהפכה. קצוות אלו לאור הזרמים העיקריים, הבחירה בין סוגות קלאסיות ומודרניסטיות, ויצירות המופת של סופרים ומשוררים מובילים.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

- להבחין בין שירה לירית ואפית. להכיר את הזרמים והמרכזים המתחרים ולהפגיש את הנטיות הניאו קלאסיות והמודרניסטיות אצל המשוררים והסופרים המובילים

דרישות נוכחות (%) :

נוכחות חובה

שיטת ההוראה בקורס: כל המקורות הראשיים מופיעים במקראה ואת כל המקורות המשניים אפשר להשיג באינטרנט.
דרישות הקורס הן עבודת אמצע סמסטרומבחן בית.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

פואטיקה חדשה בכלי חדש וישן
הסימבוליזם היידי באמריקה
האימפרסיוניזם
העיר הגדולה
הנטורליזם
שירת משה-לייב האלפערן
ואנא מארגאלין
האודה, האלגיה, הבלדה והסוניטה
השיר האפי
האקספרסיוניזם
המרכזים התרבותיים בוויימר, קיוב ומינסק
ספרות יידיש בפולין בין שתי מלחמות העולם
הקבוצה "יונג-ווילנע"
האינזיכים
אברהם סוצקעווער
שירים מטאפואטיים

חומר חובה לקריאה:

זוד האַפֿשטיין, אין ווינטער-פֿאַרנאַכטן (1912/1919). לייב נידוס, אינטימע ניגונים (1924). משה קולבאַק, צווישן פֿעלדער (1919).

מאַני לייב, טויבן שטילע (1910). מאַני לייב, אַט אַזוי, אַט אַזוי. משה קולבאַק, דאָס ייִדישע וואָרט (1918). אליעזר שטיינבאַרג, דער האַמער און דאָס שטיק אינזן, דער חלף און די זעג, די שפיז און די נאָדל, דער חזיר און די סאַלאַווי. זישע לאַנדוי, עפילאָג, דינסטיק, מינע זעליקייטן, הינט אַוונט, פֿאַר אונדזער חרובֿ ייִדיש לעבן. מאַני לייב, איך האָב מיין מאַמעס שוואַרצע האָר, שטילער, שטילער, איך בין דער ווינריב, איך בין...ראובן איזלאַנד, שטיללעבן (1921). ה. לייזויק, ערגעץ ווייט (מוזיק: לאַזאַר ווינער), אויף די וועגן סיבירער, יעזוס, ה. לייזויק, די—אַן טראַדיציע. לאַמעד שאַפיראַ, רויך (1915), ווייסע חלה (1919). דוד האַפֿשטיין, שטאַט! (1919). יהוּאַש, סאַבוויי (1919), בראַדוויי (1919), משה לייב האַלפערן, אונדזער גאַרטן, דער גאַסן-פּויקער, אין ניו יאָרק. זישע לאַנדוי, אין על.

לאַמעד שאַפיראַ, ניו יאָרקיש. ישראל ראַבאָן, די גאַס (1928). רחל קאַרן, ערד (1928). משה-לייב האַלפערן

זאָג איך צו מיר, Mori Memento, מיין אומרו פֿון אַ וואָלף, די זון וועט אַרונטערגיין, גלאַט אַזוי. שיר השירים, זלאַטשעוו, מיין היים, די פראַצעסיע, לויט דער וויסטעניש, די מעשה מיט דער פֿליג, ייד, מיין ברודער! קיין מאַל שוין וועל איך ניט זאָגן, פֿון אַ בריוו מינעם, דער מענטש דער אָף, די מעשה מיט דער וועלט, די לעצטע, מיין צוואַה. אַנאַ מאַרגאַלין, איך בין געווען אַ מאַל אַ ייִנגלינג, מיין שטאַם רעדט, בריסק, מיידלעך אין קראַטאַנא פֿאַרק, אַנטראַקט. משה-לייב האַלפערן, י.ל. פרץ (1915), אין ניו יאָרק), זז'; דער פֿויגל, די באַלאַדע פֿון דעם לעמבערגער דייטש, די גאַלדענע פֿאַווע, זז' 11-13, 19-22.

משה קולבאַק, ווילנע (1926), געקליבענע ווערק (נ"י 1953), זז' 201-204.

איציק מאַנגער, די באַלאַדע פֿונעם וויסן שין, די באַלאַדע פֿונעם לייזיקן און דעם געקרייזיקטן, די באַלאַדע פֿון אַ שנירל שטערן, די "אוהבֿי ישראל" ביים טויטן-לאַגער בעלזשעץ, ליד און באַלאַדע (נ"י 1952), זז' 23-24, 44-45, 178-180, 462.

לייזער וואָלף, מאַנטעפּיאָרע אין ווילנע, לידער (נ"י 1955), זז' 139-143.

אַברהם סוצקעווער, אַ וואָגן שייך (1941). מאַני לייב, די פֿלויס, אויפֿשריפֿט אויף מיין מצבֿה, ריחות, ניטל, פֿון מיין היגל, איסט-בראַדוויי, זי. פרץ מאַרקיש, ש. מיכאַעלס—אַ נר-תמיד ביים אַרון (1948).

מלך ראַוויטש, חרם (1916) י.י. שוואַרץ, ניערד (1921-1922), קענטאַקי (נ"י 1936).

משה קולבאַק, רייסן (1922). אברהם סוצקעווער, די בליענע פלאַטן פֿון ראַמס דרוקעריי (1943).

אורי-צבי גרינבערג, פראַקלאַמירונג (1922); פֿון: אין מלכות פֿון צלם (1923). פרץ מאַרקיש, האַסט אַ שטיקל האַרץ? (1917), פֿאַר מיין אַרומגיין פוסט-און-פֿאַס (1919), אויף שטומע ווענט פֿון ליידיקע געוועלבער, Patetico Maestoso, פֿון: די קופּע (1921). דוד האַפֿשטיין, פראַצעסיע (1919), מיר שטאַמען פֿון פֿעלדזן! (1919). משה קולבאַק, וועלט! (1920). דוד בערגעלסאָן, דריי צענטרען, (1926). דער נסתר, אין ווינקעלער (1923), געדאַכט. משה קולבאַק, דיסנער טשיילד האַראַלד. לייב קוויטקאָ, עשו (1920), רוסלענדישער טויט (1923). איזי כאַריק, אַווגוסט (1925), פֿאַרגייט, איר אומעטיקע זיידעס (1926), איך בייג דאָ אין מיין יונגן קאַפּ (1930). יצחק באַשעוויס, דער ייד פֿון בבל (1933). אהרן צייטלין, דער קולט פֿון גאַרנישט און די קונסט ווי זי דאַרף זיין, וואַרשעווער שריפֿטן (1926-1927)

איציק מאַנגער, פֿון: חומש-לידער (1935), מדרש איציק, פֿאַלקלאָר און ליטעראַטור (1939). חיים גראַדע, מוסרניקעס (1938) לייזער וואָלף, די בולוואַנסקע מויד (1928). אברהם סוצקעווער, אין טאַרבע פֿונעם ווינט (1935), רעגנס פֿון פֿאַרבן און בלומען (1940), צום יאָרטאָג פֿון געטאַ-טעאַטער (1942), די לערערין מירע (1943). א. לעיעלעס, יעקבֿ גלאַטשטיין און נ.ב. מינקאָוו, אינטראַספּעקטיוויזם (1920), אין זיך: אַ זאַמלונג אינטראַספּעקטיווע לידער (נ"י 1920). א. לעיעלעס, אין סאַבוויי, ווילאַנעל פֿון מיסטישן ציקל. יעקבֿ גלאַטשטיין, 1919, טירטל-טויבן,

אַרטעריאַסקלעראַסיס; אָונטברויט, שיני מיין; מיר, די וואָרט-פּראָלעטאַריער, צום קאָפּמאַסטער; אַ
גוטע נאַכט, וועלט, וועגענער, אויפן יאַטקעקלאַץ, געטאַ-ליד, דאָ בין איך קיין מאָל נישט געווען.
ציליע דראַפּקין, די צירקוס-דאַמע, אַדם. אַברהם סוצקעווער

גרינער אַקוואַריום (1953-1954).

חומר לקריאה נוספת:
[IN ENGLISH]

- Aurial Weinreich, "תורת החרוז ותולדות התרבות", *Big in Love Little A, Wisse. R. Ruth*,
Manhattan: Two Yiddish Poets
pp. 1-66, pp. 74-141. Clive Scott, "Symbolism, Decadence and Impressionism,"
גאס די וספרו ראבון ישראל, שמרוק חנא, *Malcolm Bradbury, "The Cities of Modernism,"*
*Malcolm Bradbury & James McFarlane, "Movements, Magazines and Manifestos:
The Succession from Naturalism," in Modernism 1890-1930, pp. 192-205.*
אַברהם נאָווערשטערן, "אַנאָ מאַרגאָלין — מאַטעריאַלן צו איר פּאַעטישער געשטאַלט".
אַברהם נאָווערשטערן, "ווער זאָל עס מיינען, אַז אַ בראַנזענע סטאַטוע קען וויינען": אַנאָ מאַרגאָלינס
פּאַעזיע, "ז'ה-נה. מאַקס עריק, "די שפּראַך פֿונעם ייִדישן עקספּרעסיאַניזם".
אברהם נוברשטרן, קסם הדמדומים: אפוקליפסה ומשיחיות בספרות יידיש (י"ם: מאגנס, 2003), ז'ה
150-132, 180-167.
Richard Sheppard, "German Expressionism," in *Modernism 1890-1930, pp. 274-91.*
Roy Greenwald, "Pogrom and Avant-Garde: Peretz Markish's Di kupe," Gennady
Estraikh, "Kiev," In *Harness: Yiddish Writers' Romance with
Communism (Syracuse, 2005), pp. 6-36. Estraikh*
"Yiddish on the Spree,"
pp. 1-27.
נתן כהן, ספר, סופר ועיתון: מרכז התרבות היהודית בוורשה, 1918-1942, ירושלים: מאגנס, 2003,
ז'ה 141-115.
Justin Cammy, "The Politics of Home, the Culture of Place: 'Yung Vilne':
פואטיקה—אינטרוספקטיביזם", הרשב בנימין, *A Journal of Literature and Art (1934-1936).*
מודרניסטית, "אינטרוספקטיביזם בניו יורק כולל מחר שירי א. לילס, תל-אביב: הקיבוץ המאוחד
1997, עמ' 233-241. אברהם נוברשטרן, "הקולות והמקהלה: שירת נשים בידיש בין שתי מלחמות
העולם", בקורת ופרשנות 40 (2008), עמ' 105-117. רות וייס, 'הפרוזה של אברהם סוצקבר',
גרינער אַקוואַריום, י-ם תשל"ה, עמ' ז-ל.

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 65 %
הרצאה 10 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 0 %
הגשת תרגילים 25 %
הגשת דו"חות 0 %

פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:

קורס כפול זה, עמוס חומר קריאה, הוא קורס ליבה בתכנית ל-מ.א. בלימודי יידיש, תכנית משותפת מטעם 3 אוניברסיטאות: העברית, ת"א ואב"ג. 8-9 סטודנטים בלבד מתקבלים לתכנית כל שנה.